

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ HƯƠNG

**GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG
CHO HỘ NÔNG DÂN TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN
VĨ NHAI, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ HƯƠNG

**GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG
CHO CÁC HỘ NÔNG DÂN HUYỆN VĨ NHAI,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN VĂN QUYẾT

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng đây là công trình nghiên cứu độc lập của tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được dùng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Hương

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu tại trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ nhiệt tình của tập thể các Giáo sư, Phó Giáo sư, Tiến sĩ, tập thể các nhà khoa học, bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã là nguồn cổ vũ, động viên quan trọng để tôi hoàn thành luận văn của mình.

Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc đến Ban giám hiệu, Phòng Quản lý Đào tạo, Bộ phận Sau đại học, cùng các thầy cô giáo trong trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - ĐHTN, Sở Nông Nghiệp và Phát triển Nông thôn, Sở Lao động - Thương Binh và Xã hội, Cục Thống kê, Sở Tài chính tỉnh Thái Nguyên; Ban Giám nghèo, UBND, Chi cục Thống kê huyện Võ Nhai đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho em trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến TS. Trần Văn Quyết trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh đã tận tình hướng dẫn và giúp đỡ để tôi hoàn thành luận văn.

Cuối cùng, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn các nhà khoa học, các thầy, cô giáo, bạn bè, đồng nghiệp và sinh viên đã giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 07 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Hương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH	x
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài.....	3
4. Đóng góp mới của luận văn.....	3
5. Bố cục của luận văn.....	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG CHO CÁC HỘ NÔNG DÂN	4
1.1. Cơ sở lý luận về giảm nghèo bền vững	4
1.1.1. Khái niệm về hộ nông dân	4
1.1.2. Khái niệm về nghèo và tiêu chí chuẩn nghèo	7
1.1.3. Các nguyên nhân của đói nghèo	14
1.1.4. Giảm nghèo bền vững.....	22
1.1.5. Nội dung của giảm nghèo bền vững.....	27
1.1.6. Các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước Việt Nam về giảm nghèo và giảm nghèo bền vững.....	31
1.2. Cơ sở thực tiễn giảm nghèo trên thế giới và ở Việt Nam	38
1.2.1. Kinh nghiệm giảm nghèo trên thế giới.....	38
1.2.2. Kinh nghiệm giảm nghèo ở Việt Nam	44

1.2.3. Bài học kinh nghiệm rút cho giảm nghèo bền vững huyện Võ Nhai	47
Tóm tắt chương 1	48
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	48
2.1. Câu hỏi nghiên cứu của luận văn.....	48
2.2. Phương pháp nghiên cứu	49
2.2.1. Các phương pháp tiếp cận.....	49
2.2.2. Phương pháp chọn vùng nghiên cứu	50
2.2.3. Phương pháp thu thập thông tin	51
2.2.4. Phương pháp xử lý và phân tích số liệu	54
2.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu	58
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh tình hình đầu tư cho giảm nghèo	58
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh kết quả đầu tư cho giảm nghèo	58
2.3.3. Nhóm các chỉ tiêu phản ánh giảm nghèo bền vững	59
Tóm tắt chương 2	59
Chương 3. THỰC TRẠNG GIẢM NGHÈO CỦA HỘ NÔNG DÂN HUYỆN VÕ NHAİ	60
3.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Võ Nhai ảnh hưởng tới giảm nghèo của hộ nông dân.....	60
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên huyện Võ Nhai	61
3.1.2. Tình hình phát triển kinh tế xã hội huyện Võ Nhai	68
3.1.3. Đánh giá những thuận lợi - khó khăn của huyện Võ Nhai.....	76
3.2. Thực trạng công tác giảm nghèo ở huyện võ nhai.....	77
3.2.1. Khái quát các chương trình giảm nghèo của huyện Võ Nhai	77
3.2.2. Tình hình đầu tư cho các chương trình giảm nghèo của huyện Võ Nhai.....	81

3.2.3. Kết quả sản xuất ngành nông lâm nghiệp, thủy sản của huyện Võ Nhai sau khi thực hiện các chương trình giảm nghèo.....	86
3.2.4. Kết quả giảm nghèo của huyện Võ Nhai giai đoạn 2012-2014.....	83
3.3. Đánh giá kết quả giảm nghèo qua điều tra hộ nông dân.....	87
3.3.1. Tình hình cơ bản các hộ điều tra.....	87
3.3.2. Nguyên nhân đói nghèo của các hộ điều tra.....	92
3.3.3. Tình hình đói nghèo của các hộ điều tra phân theo dân tộc.....	93
3.3.4. Phân tích cơ cấu thu nhập từ các hộ điều tra.....	93
3.3.5. Nguyên vọng của các hộ điều tra.....	95
3.3.6. Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập của hộ nông dân.....	95
3.4. Đánh giá chung về công tác giảm nghèo của huyện Võ Nhai.....	100
3.4.1. Những thuận lợi và khó khăn đến giảm nghèo của huyện Võ Nhai....	100
3.4.2. Một số hạn chế và nguyên nhân hạn chế.....	100
Tóm tắt chương 3.....	102
Chương 4. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG CHO CÁC HỘ NÔNG DÂN HUYỆN VÕ NHAİ TỈNH THÁI NGUYÊN.....	102
4.1. Định hướng và mục tiêu của giảm nghèo bền vững.....	102
4.1.1. Định hướng giảm nghèo bền vững cho các hộ nông dân huyện Võ Nhai.....	102
4.1.2. Mục tiêu giảm nghèo bền vững cho các hộ nông dân huyện Võ Nhai.....	105
4.2. Giải pháp giảm nghèo bền vững cho các hộ nông dân huyện Võ Nhai.....	106
4.2.1. Các nhóm giải pháp chung.....	106
4.2.2. Các nhóm giải pháp đặc thù thực hiện giảm nghèo bền vững đối với xã nghèo và hộ nghèo tại huyện Võ Nhai.....	113
4.3. Kiến nghị.....	108
4.3.1. Đối với Nhà nước, tỉnh Thái Nguyên.....	108
4.3.2. Đối với huyện Võ Nhai.....	109
4.3.3. Đối với các hộ nghèo.....	109

Tóm tắt chương 4	117
KẾT LUẬN	119
TÀI LIỆU THAM KHẢO	122
PHỤ LỤC	126

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu và chữ viết tắt	Nội dung đầy đủ
BCĐ	Ban chỉ đạo
BQ	Bình quân
CD	Hàm Cobb-Douglas
CN	Công nghiệp
CNXH	Chủ nghĩa xã hội
CT	Chương trình
DA	Dự án
DH	Duyên hải
DN	Doanh nghiệp
DTTS	Dân tộc thiểu số
GD	Giáo dục
GDP	Tổng sản phẩm trong nước
HDI	Chỉ số phát triển con người
HPI	Chỉ số nghèo khổ tổng hợp
IMF	Quỹ tiền tệ quốc tế
IUCN	Tài nguyên thiên nhiên quốc tế
KPĐT	Kinh phí đầu tư
LN	Lâm nghiệp
MPI	Chỉ số nghèo khổ đa chiều
NLN	Nông lâm nghiệp
ADB	Ngân hàng phát triển Châu Á
PTTH	Phổ thông trung học
SXNN	Sản xuất nông nghiệp
TS	Thủy sản
TT	Thị trấn
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
UBMTTQ	Ủy ban Mặt trận Tổ quốc
UBND	Ủy ban nhân dân
UNOP	Chương trình phát triển liên hợp quốc
XD	Xây dựng
XĐGN	Xóa đói giảm nghèo
XH	Xã hội
WB	Ngân hàng thế giới
WHO	Tổ chức y tế thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1:	Chuẩn nghèo của Việt Nam được xác định qua các thời kỳ	13
Bảng 2.1.	Phân vùng kinh tế huyện Võ Nhai	50
Bảng 2.2.	Số lượng mẫu điều tra theo địa phương và theo nhóm hộ	53
Bảng 2.3:	Mô tả các biến sử dụng trong hàm	57
Bảng 3.1:	Tình hình sử dụng đất giai đoạn 2010 - 2014 huyện Võ Nhai	63
Bảng 3.2:	Diện tích, dân số, mật độ dân số năm 2014	66
Bảng 3.3:	Diện tích đất phân theo loại đất và phân theo xã, phường, thị trấn năm 2014	67
Bảng 3.4:	Kết cấu hạ tầng, dịch vụ của xã, phường, thị trấn huyện Võ Nhai 2010 - 2014	68
Bảng 3.5:	Kết quả thực hiện các chỉ tiêu kinh tế - xã hội chủ yếu năm 2012-2014 huyện Võ Nhai	71
Bảng 3.6.	Tình hình đầu tư cho giảm nghèo giai đoạn 2011 - 2014	82
Bảng 3.7.	Phân bổ vốn theo các mục tiêu của huyện Võ Nhai (2011-2014)	83
Bảng 3.8:	Trợ giúp pháp lý hộ nghèo huyện Võ Nhai giai đoạn (2011 - 2014)	83
Bảng 3.9:	Dạy nghề cho lao động nghèo nông thôn huyện Võ Nhai	83
Bảng 3.10.	Giá trị sản xuất ngành nông nghiệp của huyện Võ Nhai	84
Bảng 3.11:	Một số chỉ tiêu, sản phẩm lâm nghiệp chủ yếu huyện Võ Nhai	84
Bảng 3.12:	Số liệu hộ nghèo, thoát nghèo và cận nghèo huyện Võ Nhai giai đoạn (2011 - 2014)	85
Bảng 3.13:	Tổng hợp hộ nghèo huyện Võ Nhai giai đoạn (2012 - 2014)	87
Bảng 3.14:	Biến động hộ nghèo thuộc hộ dân tộc thiểu số huyện Võ Nhai năm 2014	88